

УДК 378.145: 502.131.1

Голік Ю.С., Ілляш О.Е. (Україна, Полтава)

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОГРАМ МАГІСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ ЕКОЛОГІВ

Практика реалізації «Концепції екологічної освіти України» вже понад 10 років довела значимість професійної вищої екологічної освіти, що спрямована на формування у студентів високої екологічної культури, глибоких екологічних знань та біосферного світогляду, тому дає можливість їх залучення в усі сфери екологічної практичної управлінської, освітньої та наукової діяльності [1]. У практиці підготовки фахівців це виражається в необхідності отримання ними навичок практичного вирішення, насамперед, регіональних і місцевих проблем, що відповідно вимагає необхідності адаптування структури навчальних програм під специфіку розвитку конкретних регіонів [2].

На сьогоднішній день накопичено позитивний досвід створення програм професійної підготовки екологів, подальше вдосконалення яких здійснюється в рамках реалізації нового Закону України «Про вищу освіту», орієнтованого, перш за все, на максимальне надання автономії ВНЗ, що дає їм право переглядати структуру програм професійної підготовки, зокрема екологів, для більш ефективної адаптації цих програм до сучасних умов ринку праці.

Питання розробки та вдосконалення програм підготовки висококваліфікованих екологів стає ще більш актуальним в рамках магістратури. Відповідно кожен окремий ВНЗ, використовуючи законодавчо надані можливості автономії, визначає ту профілізацію, яка найбільш відповідає галузевим потребам регіону і може бути забезпечена тією науково-матеріальною та кадровою базою, якою він володіє. На думку авторів, для України і зокрема Полтавського регіону, найбільш актуальною є магістерська підготовка екологів інженерного профілю.

В Україні розроблені галузеві стандарти й вже два роки, зокрема в Полтавському національному технічному університеті ім.Ю.Кондратюка, ведеться підготовка магістрів-екологів за спеціальністю «Прикладна екологія та збалансоване природокористування (за галузями)», в результаті якої магістри отримують кваліфікацію «інженер з охорони навколишнього середовища» (1-річна підготовка). Сильною стороною даної програми підготовки є її акцент на практичну підготовку (15% від загального часу). Слабкими сторонами є недостатньо виражений зв'язок між еколого-технологічною, економічною та правовою прикладною підготовкою екологів і невеликий обсяг варіативної частини навчальної програми [2].

Найбільш важливим, на думку авторів, при підготовці інженерів-екологів є її орієнтація на придбання магістрантами прикладних знань і умінь в рамках галузевої специфіки, навичок вирішення місцевих і локальних проблем в рамках конкретного підприємства, організації. Тому головними напрямками вдосконалення, переструктуризації і можливостей посилення слабких сторін магістерської підготовки інженерів-екологів є наступні [2]: забезпечення міждисциплінарного характеру навчання та посилення економічної та правової прикладної підготовки екологів; забезпечення права магістрантам можливості поглибленої профілізації шляхом формування циклу дисциплін самостійного вибору студента у вигляді чотирьох блоків: еколого-економічної, еколого-правової, еколого-технологічної, інформаційно-моніторингової підготовки (при 1,5-річній підготовці) та у вигляді можливості вибору студентом однієї з двох магістерських програм «Екологічна безпека підприємства» або «Управління природоохоронною діяльністю» (при 2-річній підготовці); подальше посилення практичної підготовки, яка повинна бути представлена двома видами практик: науково-дослідною та переддипломною, а в рамках 2-річної підготовки ще додатковим третім видом практики - науково-педагогічною.

Підводячи підсумки, автори вважають основним завданням вдосконалення магістерських програм підготовки, і особливо інженерів-екологів, – це їхня орієнтація на отримання студентами кваліфікаційного рівня, що відповідає сучасним потребам ринку праці й спрямованого на набуття навичок практичного вирішення, насамперед, регіональних і місцевих проблем еколого- економічної, еколого-соціальної спрямованості.

Література

1. Концепція екологічної освіти в Україні / Екологічний вісник - № 3-4. – 2002. – С. 15-19.
2. Управление устойчивым развитием в условиях переходной экономики: монография / Под ред. М. Шмидт, Б. Хансманн, Д. А. Палехов, Г. Г. Пивняк, Ю. С. Шемшученко, А. Ф. Павленко, А. Г. Шапарь, В. Я. Швец, Л. Л. Палехова. – Днепропетровск-Котббус: НГУ-БТУ, 2015. – 430 с.